

Olumsuz Değerlendirilme Korkusu ve Akademik Sahtekârlık¹

YUNUS EMRE ÖMÜR

Yıldız Teknik Üniversitesi

RECEP AYDIN

Düzce Mesleki Eğitim Merkezi

TÜRKAN ARGON

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Özet: Bu çalışmada; öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekârlık eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelenmektedir. Araştırmanın evrenini, 2012-2013 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada rastgele örneklem alma yöntemi uygulanarak 825 öğretmen adayına ulaşılmıştır. Araştırmaya göre öğretmen adaylarının hem akademik sahtekârlık eğilimleri ($\bar{x}=2,86$) hem de olumsuz değerlendirilme korkuları ($\bar{x}=2,66$) orta düzeydedir. Çalışmada akademik sahtekârlık eğilimleri ölçeği ile olumsuz değerlendirilme korkusu ölçeği bazı kişisel değişkenlere göre anlamlı fark göstermektedir. Öğretmen adaylarının akademik sahtekârlık eğilimleri ölçeğinin alt boyutlarıyla, olumsuz değerlendirilme korkusu ölçeği arasında düşük düzeyde ilişki söz konusudur.

 Anahtar Kelimeler: Öğretmen adayı, akademik sahtekârlık, olumsuz değerlendirilme korkusu, kopya, intihal.

Relationship Between Prospective Teachers' Fear of Negative Evaluation and Their Academic Dishonesty Tendencies

Abstract: This study investigates the relationship between teacher candidates' fear of negative evaluation and their level of academic dishonesty. The universe of the study consists of 4469 teacher candidates enrolled at Abant İzzet Baysal University in 2012-2013 educational year. 825 prospective teachers have participated in the study. In the study, basic random sampling model has been utilized. Academic dishonesty scale and fear of negative evaluation scale have statistically differed according to some demographic variables. In the study, statistically significant differences between subscales of academical dishonesty scale and fear of negative evaluation scale have been observed.

 Keywords: Teacher candidate, academic dishonesty, fear of negative evaluation, cheating, plagiarism.

 Atıf için/cite as:

Ömür, Y. E., Aydın, R., & Argon, T. (2014). Öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekârlık eğilimleri arasındaki ilişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama [Journal of Education and Humanities: Theory and Practice]*, 5(9), 131-149.

Akademik Sahtekârlık

Akademik sahtekârlık, bireyin kendi bilgisini sınarken başvurduğu yasadışı ve etik dışı davranışlardır (Ikupa, 1997; akt: Küçüktepe, 2011). Lin ve Wen (2007) akademik sahtekârlığı, öğrencinin öğrenme sürecindeki daha yüksek notlar almak ya da belirli çıkarlar elde etmek amacıyla eşitlik ve adalet prensiplerini ihlal eden kopya çekmek, ödevleri kopyalamak ve intihal gibi davranışlarının tümü olarak tanımlamışlardır. Görüldüğü gibi akademik sahtekârlık olarak adlandırılacak eylemlere, sınavlarda kopya çekmek, ödev ve projelerde izinsiz veya kaynak göstermeden alıntılar kullanmak, başkasının yaptığı çalışmayı kendisi yapmış gibi sunmak gibi eylemler girmektedir. Colnerud ve Rosander (2009) da akademik sahtekârlığı kopya çekmek, izinsiz işbirliğinde bulunmak (ödev veya projelerde ilgisiz kişilerden yardım almak) ve intihal ve uydurmalar yapmak üzere üç başlık altında toplamışlardır.

Budavranışlardan kopya çekmek, Büyük Türkçe Sözlük'te genellikle yazılı sınavlarda soruları cevaplamak için bir kaynağa gizlice bakmak olarak tanımlanmıştır. Öğrencilerin kopya çekme gayret ve faaliyetleri eğitim ve öğretim uygulamalarının gerçekçi olarak değerlendirilmesini engelleyen önemli değişkendir (Seven ve Engin, 2008). Kopya çeken bir öğrenci, eğitim öğretim faaliyetlerinin değerlendirilmesindeki nesnelliği olumsuz yönde etkilerken, aynı zamanda ahlaki olmayan bir davranış da sergilemektedir. Her ne kadar ahlakilik göreceli bir kavram olsa da kopya çekmenin haksız bir çıkar sağlamasından dolayı, ahlak dışı bir davranış olduğu inkar edilemez bir gerçektir. Nitekim Whitley (1998) yaptığı araştırmada kopya çekmeye karşı negatif bir tutum sergileyen öğrencilerin yakalanma riskinin az olduğu durumlarda bile kopyaya başvurmadıklarını ortaya koymuştur. Bir diğer deyişle kopya çekmeyi ahlaki açıdan doğru bulmayan öğrenciler, ellerine fırsat geçtiği durumlarda bile kopyaya başvurmamaktadırlar. Bu noktada, kopya çekme eyleminin ardında yatan motivasyon önem kazanmaktadır. Seven ve Engin'in (2008) yaptıkları bir araştırmanın sonuçlarına göre eğitim fakültesi öğrencilerini kopya çekmeye iten nedenler; yüksek not alamama kaygısı, bu eylemi bir hobi olarak görmeleri ve dersten kalma korkusu olarak sıralanmıştır. Konuyla ilgili önceki araştırmalar incelendiğinde de düşük not alan öğrencilerin, yüksek not alanlara kıyasla kopyaya daha çok başvurdukları ortaya konulmuştur (Swift ve Nonis, 1998; Marsden ve ark., 2005; Coşkan, 2010; Akdağ ve Güneş, 2002).

Kopya çekme eyleminin bütün eğitim kurumlarında kabul edilemez bir davranış olmasının yanısıra, eğitim fakültesi öğrencilerinin kopyaya yönelik tutumları ayrı bir önem kazanmaktadır. Meslek yaşamlarına başladıklarında asıl amaçları, öğrencileri üzerinde olumlu yönde davranış değişikliği sağlamak olacak olan öğretmen adaylarından beklenenlerden biri de, öğrencilerine belli ahlaki değerleri kazandırmak olmalıdır. Bu noktada eğitim fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye ilişkin tutum ve eğilimlerini ele almış çalışmalar incelendiğinde her ne kadar kopya çekmeyi doğru bulmasalar da, kendilerinin de zaman zaman kopya çektikleri görülmüştür (Yangın ve Kahyaoğlu, 2009; Seven ve Engin, 2008; Eraslan, 2011). Topsakal'ın (2011) eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı araştırmanın sonuçları ise disiplin cezalarının, siyasi içerikli suçlardan sonra en fazla kopya çekme suçuna verildiğini göstermektedir. Demir'in (2011) yaptığı bir araştırmanın sonuçlarına göre de kopya çekme eylemi, eğitim fakültesi öğrencilerinin meslek hayatlarında karşılaşmak istemedikleri öğrenci davranışları arasında yer almaktadır. Buna rağmen eğitim fakültesi öğrencilerinin kopyaya başvurmaları, ahlaki değerlere bağlı öğretmen yetiştirme konusunda soru işaretleri oluşturmaktadır. Çünkü üniversitede kopya çeken öğrencilerin, bu eylemlerini meslek hayatlarında da devam ettirmeleri muhtemeldir (Swift ve Nonis, 1998).

Akademik sahtekârlık olarak sınıflandırılan bir diğer eylem de intihaldir. Günümüzde teknolojinin gelişmesiyle ve internete erişimin yaygınlaşmasıyla birlikte bilgiye ulaşım, bilginin kullanımı ve aktarımı oldukça kolay bir hale gelmiştir. Bu durumun sebep olduğu ve üzerinde durulması gereken problemlerden biri de intihaldir. Büyük Türkçe Sözlükte 'aşırma' olarak tanımlanan intihal terimini Mallon (1989; akt: Smith, 2005), bir başkasının düşüncesinin ya da eserinin çalınması veya uyarlanması olarak tanımlamış ve intihal yapan kişiyi de hırsız olarak nitelendirmiştir. İntihal de kopya çekmek gibi haksız bir çıkar sağlamanın yanı sıra, orijinal eserin sahibinin emeğine ve fikirlerine karşı işlenmiş bir suç olarak ele alınmalıdır. Park (2004) öğrencilerin gerçekleştirdiği intihal eylemlerini beş ayrı sınıfta ele almıştır. Bunlar;

- 1- Birden fazla kişinin hazırladığı çalışmayı tek bir öğrencinin kendisininmiş gibi sunması.
- 2- Kendisinin olmayan bir çalışmayı öğrencinin kendisininmiş gibi sunması (Öğrencinin başkasının yaptığı çalışmayı satın alması ya da başkasının çalışmasını sunması)

- 3- Birden fazla ders için aynı ya da büyük ölçüde benzer çalışma sunması,
- 4- Başka bir çalışmayı uygun bir şekilde atıfta bulunmadan aynen kopyalaması ya da aynı ifadeyi farklı cümlelerle yazması.
- 5- Başka bir öğrencinin çalışmasını, o öğrencinin bilgisi ve rızası dahilinde ya da bilgisi ve rızası olmadan sunması, şeklindedir.

Maurer ve arkadaşları (2006) intihalin her zaman kasten yapılmadığını istemeden ve kazara da olabileceğini belirterek intihali dört kategoride ele almışlardır. Bunlar *kazara yapılan intihal* (yetersiz bilgiden kaynaklanan intihal), *istemeden yapılan intihal* (ulaşılacak bilginin çokluğundan dolayı kişinin düşüncelerinin etkilenmesi ve bir başkasının çalışmasında karşılaştıklarını kendi cümleleri zannederek yazması), *kasıtlı yapılan intihal* (eser sahibine gerekli ve tam atıfta bulunmadan eserinin bir kısmını ya da tümünün kopyalanması), *kendi kendine yapılan intihal* (kişinin bir çalışmasında daha önce yaptıklarını başka bir çalışmasında atıf yapmadan kullanması) şeklinde intihallerdir.

Yapılan sınıflandırmalar bağlamında düşünüldüğünde etik olarak üzerinde durulması gereken intihal türü kasıtlı yapılan intihaldir. Akademik çalışma prensiplerini edinmemiş, alıntı ve atıf yapma kurallarını bilmeyen öğrencilerin yaptıkları intihal ahlak dışı bir davranış ve suç olarak ele alınmayabilir. Bu durumda intihal eylemlerinin altında yatan sebepler arasında kişisel olanların yanı sıra kurumsal olanlar da aranmalıdır. Eğer öğrencinin devam ettiği eğitim kurumu ya da öğretim elemanı, öğrenciye akademik sahtekârlığa karşı bir bilinç kazandırmaya yönelik her hangi bir çalışma yapmamışsa ya da ödevlerin sunumunda intihale ilişkin bir talepte bulunmamışsa o öğrencide intihale başvurma eğiliminin yüksek olmasının olası bir durum olması düşünülmektedir. Nitekim Ersoy ve Özden'in (2011) eğitim fakültesi öğrencileri üzerinde yaptığı bir araştırmanın sonuçlarına göre, öğretim elemanının sadece ödevin yapılıp yapılmadığına önem verdiği esnek durumlarda, internetten kopya ödev yapma veya internette bulunan ödevleri kullanma eğilimlerinin arttığı gözlemlenmiştir.

Olumsuz Değerlendirilme Korkusu

Öğretmenlik mesleğinin esas ilgi alanının bireye kazandırılacak davranışlar olmasından dolayı, nitelikli olarak tanımlanabilecek bir

öğretmenin, ahlaki değerlerin yanı sıra bazı sosyal yeterliliklere de sahip olması gerekmektedir. Çünkü öğretmenlik mesleğinin nesnesi, sosyal bir varlık olan insandır. Bu sebepten dolayı meslek hayatı boyunca sosyal etkileşimin üst düzeyde olduğu bir ortamda çalışan öğretmenlerin sosyal kaygı düzeyleri de mesleki başarılarını etkileyen faktörler arasında yer almaktadır.

Sosyal kaygı olarak da bilinen sosyal fobi terimi Dilbaz (1997) tarafından, kişinin başkalarının değerlendireceği birden çok durumdan sürekli korkma; aşağılanacağı, utanç duyacağı ya da gülünç duruma düşecek biçimde davranacağından korkma durumu olarak tanımlanmıştır. Temel özelliği, bireyin başka insanlar önünde olumsuz değerlendirilip aşağılanacağı, rezil olacağı konusunda aşırı ve sürekli bir korku duymasdır (Çetin ve ark., 2010). Sosyal ve değerlendirici ortamlarda, sosyal kaygısı olan bireyler için öncelikli tehdit unsuru kişinin hitap ettiği kitledir ve öncelikli sonuç ise bu kitlenin kişiyi olumsuz değerlendirmesidir (Rapee ve Heimberg, 1997). Olumsuz değerlendirilme korkusu taşıyan bir birey topluluk içindeyken sürekli yanlış bir şey yapıp, çevresindekilerin olumsuz değerlendirilmesine maruz kalacağından çekinir ve bu durum da sosyal ortamlarda rahat davranmasına engel olarak kendini ifade etmesini güç hale getirebilir. Olumsuz değerlendirilme korkusu olan bireylerin hayatlarını olumsuz yönde etkileyen bir diğer korku da bu kaygılarının sosyal çevreleri tarafından fark edilmesidir. Sosyal kaygının neden olduğu sonuçlar; okulda başarısızlık, mesleki başarısızlık (bir işte çalışmama), becerilerinin altında bir işte çalışma, kariyer (yükselmeyi düşünmeme), toplumsal etkileşimde kısıtlılık, karşı cinsten biriyle olamama, arkadaşlık kurup bunu sürdürememe, yaşamını sürdürmek için finansal bağımlılık, gereksiz tıbbi incelemeler ve farklı problemlere yönelik tedavi arayışları ve buna bağlı artan maliyet, kaygıyı yatıştırmak için alkol ve ilaç kullanma, depresyon, agorafobi, intihar düşünceleri ve intihar girişimi olarak sıralanmaktadır (Yıldırım ve ark., 2011). Olumsuz değerlendirilme korkusu yüksek olan bir öğretmen de, gösterebileceği performansın ve çabanın çok daha altını göstereceği için vasat bir öğretmen olmaktan öteye gidemeyecektir. Mesleği sürekli sosyal olmayı gerektiren bir öğretmen, eğer sınıfı içerisinde öğrencilerinin kendisini olumsuz değerlendireceğinden çekinirse, sergilemesi gereken birçok davranışı sergileyemeyecek, bu durum da öğretmen profesyonelliğini ve performansını olumsuz etkileyen bir etken olacaktır.

Meslek ve başarı kavramlarının, toplumda birer statü ölçüsü olarak algılanmasından dolayı bireylerin akademik becerilerinin notlar ile ifade edilişi, birçok üniversite öğrencisi için oldukça büyük bir önem taşımaktadır. Bu önemin de insanın sosyal bir varlık olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Çünkü birey için kendi düşünce ve tutumları kadar dahil olduğu sosyal çevrenin kendisine ilişkin algıları da ister istemez önem kazanmaktadır. Akademik başarısı kişinin sosyal bir çevreye kabulünü ve o çevrede varlığını sürdürmesini etkileyen tek faktör olmamakla birlikte, bir etken olabilir. Akademik başarısı istenilen düzeyde olamayan bir öğrenci ise, bazı durumlarda bunun rahatsızlığını hissedebilir ve bundan kaynaklanan bazı problemler yaşayabilir. Bozdoğan ve Öztürk'ün (2008) öğretmen adaylarının kopya çekme sebeplerini ortaya çıkarmaya yönelik yaptıkları bir araştırmanın sonuçlarına göre, öğretmen adaylarını kopya çekmeye iten sebeplerden birinin de, okulu uzatma ve çevresine ve ailesine rezil olma korkusu olduğu görülmektedir. Bu ve benzeri endişeler içinde olan öğrencilerin, onaylamasalar bile çevrenin takdirini kazanmak ve sosyal çevrelerindeki yerlerinin korumak ve daha da sağlamlaştırmak amacıyla kopya çekmek ve intihal yapmak gibi akademik sahtekârlık olarak tanımlanan eylemleri gerçekleştirebilecekleri düşünülmüştür. Bu doğrultuda da akademik sahtekarlık davranışları sergileyen öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları önem kazanmaktadır. Öğretmen adaylarının çevrenin baskısından kurtulmak ve sosyal çevrelerindeki yerlerini korumak, sağlamlaştırmak ve küçük düşmemek adına akademik sahtekârlık olarak adlandırılacak davranışlarda bulunabilecekleri olası bir durumdur.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, 2012-2013 öğretim yılı bahar döneminde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekârlık eğilimlerine yönelik görüşlerini belirleyerek bu iki değişkene yönelik görüşleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmektir. Bu doğrultuda araştırmada şu alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının;
 - a. Olumsuz değerlendirilme korku düzeyleri nedir?
 - b. Akademik sahtekarlık eğilimleri nasıldır?

2. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korku düzeyleri ve akademik sahtekarlık eğilimleri kişisel değişkenlere göre (cinsiyet, bölüm, not ortalaması, öğretim türü) anlamlı fark ortaya çıkarmakta mıdır?
3. Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korku düzeyleri ve akademik sahtekârlık eğilimlerine yönelik görüşleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırma tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımları olup, araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içerisinde ve var olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2002). Bu doğrultuda yapılan bu çalışma ile öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekârlık eğilimlerine yönelik görüşleri ve bu iki değişkene yönelik görüşleri arasındaki ilişki var olan şekliyle belirlenmeye çalışılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2012- 2013 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Evren kapsamında toplam 4469 öğretmen adayı bulunmaktadır. Araştırmada öğretmen adaylarının tamamına ulaşamayacağı ve elde edilen sonuçların bütün öğretmen adaylarına genellenebilmesi için örneklem alma yoluna gidilmiş, basit rastgele örneklem alma yöntemi kullanılmıştır. 1100 öğretmen adayına ölçek dağıtılmış, 958 adet ölçek geriye dönmüştür. 133 ölçek çeşitli sebeplerle (boş madde, kişisel bilgilerdeki eksiklikler vb.) değerlendirme dışı bırakılmıştır. Bu doğrultuda gönüllü olarak katılım sağlayan 825 öğretmen adayı bu çalışmanın örneklemi oluşturmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmen adayların %34'ü (n=284)erkek, %66'sı (n=541)kadındır. Öğretmen adaylarının %68'i (n=564) I. öğretim öğrencisi iken, %32'si (n=261) II. öğretim öğrencisidir. Not ortalamalarına

bakıldığında %15'inin (n=122) 1-2 arasında, %69'unun (n=571) 2-3 arasında, %16'sının ise (n=132) 3-4 arasında not ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Bölüm değişkeni açısından öğretmen adaylarının %16'sı (n=130) İngilizce, %3'ü (n=23) güzel sanatlar, %15'i (n=120) matematik ve fen bilimleri, %28'i (n=231) sınıf öğretmenliği, %16'sı (n=139) Türkçe ve sosyal bilgiler, %22'si ise (n=182) özel eğitim alanında öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada öğretmen adaylarına “Üniversite Öğrencilerinin Akademik Sahtekârlık Eğilimleri Ölçeği” ve “Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu” kullanılmıştır.

Akademik Sahtekârlık Eğilimleri Ölçeği

Ölçek, öğretmen adaylarının akademik sahtekârlık eğilimlerini belirlemek üzere Eminoğlu ve Nartgün (2009) tarafından geliştirilmiştir. 25 madde, “kopya çekme eğilimi”, “ödev ve proje gibi çalışmalarda sahtekârlık eğilimi-genel”, “araştırma yapma ve raporlaştırma sürecinde sahtekârlık eğilimi”, “atıflara yönelik sahtekârlık eğilimi” olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçek, hiç (1), kesinlikle katılmıyorum (2), katılmıyorum (3), Kararsızım (4), Katılıyorum (5) Tamamen Katılıyorum şeklinde, 5'li Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Ölçeğin bütününe yönelik Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı .90'dır. Test-tekrar test güvenilirlik katsayısı ise .88'dir.

Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği

Ölçek, öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkularını ölçmek için Leary (1983) tarafından geliştirilen ve uyarlama çalışmaları Çetin ve arkadaşları (2010) tarafından yapılmış olan bir ölçek formudur. 11 maddeden oluşup, (1) Hiç Uygun Değil, (2) Uygun Değil, (3) Biraz Uygun, (4) Uygun, (5) Tamamen Uygun olarak puanlanan 5'li Likert tipi bir ölçektir. Tek faktörlü bu ölçeğin Cronbach Alpha iç tutarlılık kat sayısı 0,84'dür. Test-tekrar test kat sayısı .82 ve test yarılama yöntemiyle hesaplanan güvenilirlik katsayısı ise .83'tür.

Bu araştırmada hesaplanan Cronbach-alpha iç tutarlık katsayıları ise Üniversite Öğrencilerinin Akademik Sahtekarlık Eğilimleri Ölçeği için .45, Olumsuz Değerlendirilme Korkusu Ölçeği Kısa Formu için .69'dur.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada elde edilen veriler Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) 17.0 paket programından yararlanılarak çözümlenmiştir. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini test etmek için Kolmogorov Smirnow testi yapılmış, normal dağılmadığı saptandığından non-parametrik testler kullanılmıştır. Alt probleme bağlı olarak verilerin çözümlenmesinde yüzde, frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, Man Whitney-U, Kruskal-Wallis testi, korelasyon analizi uygulanmıştır. Farklılıkların anlamlılığının test edilmesinde anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.

Bulgular ve Tartışma

Öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korku düzeyleri ve akademik sahtekârlık eğilimleri

Öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekârlık eğilimlerine yönelik görüşlerine ilişkin ortalama puanları ve standart sapmaları Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1.

Olumsuz Değerlendirilme Korku Düzeyleri Ve Akademik Sahtekarlık Eğilimlerine Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Ölçekler ve alt boyutları	N	\bar{X}	SS
Kopya çekme eğilimi	825	2,64	,79613
Ödev ve proje sahtekârlık eğilimi	825	3,00	,42484
Araştırma ve raporlaştırmada sahtekarlık eğilimi	825	2,49	,67207
Atıflarda sahtekârlık eğilimi	825	3,14	,45560
Toplam akademik sahtekârlık eğilimi	825	2,86	,33732
Olumsuz değerlendirilme korkusu	825	2,66	,53890

Tablo 1 incelendiğinde öğretmen adaylarının akademik sahtekârlık eğilimlerinin $\bar{x}=2,86$, olumsuz değerlendirilme korkularının $\bar{x}=2,66$ ortalama puanla orta düzeyde olduğu görülmektedir. Akademik sahtekârlık eğilimi ölçeğine ait alt boyutlara bakıldığında hem atıflarda sahtekârlık eğilimi $\bar{x}=3,14$ hem de ödev-proje sahtekârlık eğilimleri $\bar{x}=3,00$ ortalama ile yüksek düzeydedir. Toplumun geleceğine yön verecek olan öğretmenlerin akademik sahtekârlık eğilimi ve olumsuz değerlendirilme korkularına ilişkin bu görüşleri; öğretmenlik mesleğini profesyonellikten uzaklaştıran sebeplerden birisi olarak sayılabilir. Milli Eğitim Temel Kanununda özel bir ihtisas mesleği olarak tanımlanan öğretmenliğin şüphesiz akademik sahtekarlık eğilimlerinden ve olumsuz değerlendirilme korkularından uzak kişilerce icra edilmesi gerekmektedir.

Kişisel Değişkenlere Göre Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Cinsiyet değişkeni; Cinsiyet değişkeni için yapılan Man Whitney-U testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Öğretmen Adaylarının Olumsuz Değerlendirilme Korkuları İle Akademik Sahtekârlık Eğilimlerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılığı İçin Yapılan U-testi Sonuçları.

	Cinsiyet	N	SO	ST	U	p
Kopya çekme eğilimi	Erkek	284	428,91	121809,50	2304,5	,163
	Kadın	541	404,65	218915,50		
Ödev ve proje sahtekârlık eğilimi	Erkek	284	423,57	120292,50	73821,5	,353
	Kadın	541	407,45	220432,50		
Araştırma ve raporlaştırmada sahtekârlık eğilimi	Erkek	284	468,43	133034,00	61080	,000
	Kadın	541	383,90	207691,00		
Atıflarda sahtekârlık eğilimi	Erkek	284	414,68	117768,00	76346	,883
	Kadın	541	412,12	222957,00		
Olumsuz değerlendirilme korkusu	Erkek	284	432,88	122937,00	71177	,082
	Kadın	541	402,57	217788,00		

Tablo 2 incelendiğinde sadece akademik sahtekârlık eğilimleri ölçeğinin alt boyutlarından araştırma ve raporlaştırmada sahtekârlık eğilimleri alt boyutunda erkek öğretmen adayları ile kadın öğretmen adaylarının puanları arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur

($U=61080$, $p= .000 < .05$). Yapılan analiz sonucunda erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına göre araştırma ve raporlaştırmada sahtekârlığa daha meyilli oldukları görülmektedir. Benzer bir şekilde Yangın ve Kahyaoğlu (2009) ile Küçüktepe ve Küçüktepe de (2012) erkek öğretmen adaylarının akademik sahtekarlık eğilimlerinin, kadın adaylarından daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Erkek öğretmen adaylarının kadınlara göre olumsuz değerlendirilme korkularının da yüksek olduğu bu durumun da onları bu alanda sahtekarlığa ittiği düşünülebilir. Sübaşı da (2007) üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerinin sosyal kaygı düzeylerinin anlamlı bir yordayıcısı olduğunu tespit etmesi bu durumu desteklemektedir.

Öğretim türü değişkeni; Öğretim türü değişkeni için yapılan Mann Whitney-U-testi sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3.

Öğretmen Adaylarının Olumsuz Değerlendirilme Korkuları İle Akademik Sahtekârlık Eğilimlerinin Öğretim Türü Değişkenine Göre Farklılığı İçin Yapılan Man Whitney-U testi Sonuçları.

	Öğretim Türü	N	SO	ST	U	p
Kopya çekme eğilimi	I. Öğretim	564	412,97	232915	73585	,996
	II. Öğretim	261	413,07	107810		
Ödev ve proje sahtekârlık eğilimi	I. Öğretim	564	408,41	230342,50	71012	,413
	II. Öğretim	261	422,92	110382,50		
Araştırma ve raporlaştırmada sahtekârlık eğilimi	I. Öğretim	564	428,55	241700	64834	,006
	II. Öğretim	261	379,41	99025		
Atıflarda sahtekârlık eğilimi	I. Öğretim	564	420,01	236887,50	69646,5	,210
	II. Öğretim	261	397,84	103837,50		
Olumsuz değerlendirilme korkusu	I. Öğretim	564	425,10	239755	66779	,032
	II. Öğretim	261	386,86	100970		

Tablo 3 incelendiğinde akademik sahtekârlık eğilimleri ölçeğinin alt boyutu olan araştırma ve raporlaştırmada sahtekârlık eğilimlerinde ($U=64834$) ve olumsuz değerlendirilme ölçeğinde ($U=66779$) I. öğretimde öğrenim gören öğretmen adayları ile II. öğretimde öğrenim gören öğretmen adaylarının puanları arasında anlamlı fark söz konusudur ($p= .000 < .05$). I. öğretim öğrencilerinin olumsuz değerlendirilme korkuları II. öğretim öğretmen adaylarına göre daha fazla olduğu gözle çarpılmaktadır.

Akademik sahtekarlık eğilimlerinin araştırma ve raporlaştırmada sahtekarlık eğilimi alt boyutunda yine I. öğretim öğrencilerinin araştırma ve raporlaştırma konularında II. öğretim öğrencilerine göre daha yüksek eğilimli oldukları söz konusudur. Bilindiği üzere I. öğretim öğrencileri okudukları bölüme, II. öğretim öğrencilerine kıyasla daha yüksek puanlarla girmektedirler. Bu durum onların II. öğretim öğrencilerine göre çevre ve toplum beklentilerinin yarattığı baskıyı daha çok hissetmelerine yol açabilmekte, böylece akademik sahtekarlığı daha yüksek eğilimli olabileceği düşünülmektedir.

Not ortalaması değişkeni; Not ortalaması değişkeni için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4.

Öğretmen Adaylarının Olumsuz Değerlendirilme Korkuları İle Akademik Sahtekarlık Eğilimlerinin Not Ortalaması Değişkenine Göre Farklılığı İçin Yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları.

	Not Ort.	N	\bar{X}	sd	χ^2	p	Fark
Kopya çekme eğilimi	1-2	122	462,38	2	8,315	,016	1-2, 1-3
	2-3	571	410,71				
	3-4	132	377,25				
Ödev ve projelerde sahtekarlık eğilimi	1-2	122	409,49	2	,058	,971	-
	2-3	571	412,91				
	3-4	132	416,65				
Araştırma ve raporlaştırmada sahtekarlık eğilimi	1-2	122	456,70	2	22,096	,000	3-1, 3,2
	2-3	571	423,22				
	3-4	132	328,42				
Atıflarda sahtekarlık eğilimi	1-2	122	410,07	2	,453	,797	-
	2-3	571	416,32				
	3-4	132	401,34				
Olumsuz değerlendirilme korkusu	1-2	122	436,65	2	1,415	,493	-
	2-3	571	408,80				
	3-4	132	409,30				

Yapılan analiz sonucunda not ortalaması değişkeninin kopya çekme eğilimi alt boyutunda anlamlı fark oluşturduğunu görülmektedir (χ^2 (sd=2, n=825) =8,315 , p< .05). Tablo 4’ten de anlaşılacağı üzere not ortalaması düştükçe öğrencilerin kopya çekme eğilimi artmaktadır. Anlamlı farkın kaynağına bakıldığında ise not ortalaması 1-2 arasında olan öğretmen adaylarıyla not ortalaması 2-3 ve 3-4 arasında olan öğretmen adaylarının puanlamalarından kaynakladığı tespit edilmiştir. Araştırma ve

raporlaştırmada sahtekârlık eğilimi alt boyutuna bakıldığında da anlamlı fark ortaya çıkmıştır (χ^2 (sd=2, n=825) =22,096, $p < .05$). Kopya çekme eğiliminde olduğu gibi not ortalaması ile araştırma ve raporlaştırmada sahtekârlık eğilimi arasındaki ters orantı olduğu görülmektedir. Anlamlı farkın kaynağına bakıldığında ise not ortalaması 3-4 arasında olan öğretmen adaylarının araştırma ve raporlaştırmada sahtekârlık eğilimleri ile not ortalaması 1-2 ve 2-3 arasında olan öğretmen adaylarının eğilimlerinden kaynaklandığı görülmektedir. Not ortalaması düşük olan öğrencilerin, not ortalamaları yüksek olan akranlarının elde ettiği akademik başarıyı elde edebilmek için akademik sahtekarlık olarak adlandırılabilir davranışlara başvurmaları olası bir durumdur. Akdağ ve Güneş de (2002) eğitim fakültesi öğrencilerinden notları düşük olanlar arasındaki kopya çekme oranının, yüksek olanlara göre daha yukarı seviyelerde olduğunu tespit etmiştir.

Bölüm değişkeni; Bölüm değişkeni için yapılan Kruskal Wallis testi sonuçları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5.

Öğretmen Adaylarının Olumsuz Değerlendirilme Korkuları İle Akademik Sahtekarlık Eğilimlerinin Bölüm Değişkenine Göre Farklılığı İçin Yapılan Kruskal Wallis Testi Sonuçları.

	Brans	N	\bar{X}	sd	χ^2	p	Fark
Kopya çekme eğilimi	İngilizce	130	380,49	5	19,575	,002	2-1, 2-3 2-6, 2-5 6-1, 6-4 6-5
	Güzel sanatlar	23	535,48				
	Matematik ve fen bilimleri	120	423,40				
	Sınıf öğretmenliği	231	395,51				
	Türkçe	139	381,69				
	Özel eğitim	182	460,00				
Ödev ve projelerde sahtekarlık eğilimi	İngilizce	130	396,03	5	5,235	,388	-
	Güzel sanatlar	23	365,17				
	Matematik ve fen bilimleri	120	423,89				
	Sınıf öğretmenliği	231	423,85				
	Türkçe	139	385,78				
	Özel eğitim	182	431,00				
Araştırma ve raporlaştırmada sahtekarlık eğilimi	İngilizce	130	445,39	5	12,150	,033	1-3, 3-6 4-6
	Güzel sanatlar	23	478,07				
	Matematik ve fen bilimleri	120	373,83				
	Sınıf öğretmenliği	231	394,48				
	Türkçe	139	398,47				
	Özel eğitim	182	442,07				
Atıflarda sahtekarlık eğilimi	İngilizce	130	438,17	5	4,455	,486	-
	Güzel sanatlar	23	423,30				
	Matematik ve fen bilimleri	120	411,84				
	Sınıf öğretmenliği	231	396,83				
	Türkçe	139	393,67				
	Özel eğitim	182	429,77				
Olumsuz değerlendirilme korkusu	İngilizce	130	409,39	5	2,908	,714	-
	Güzel sanatlar	23	388,85				
	Matematik ve fen bilimleri	120	390,18				
	Sınıf öğretmenliği	231	424,50				
	Türkçe	139	401,80				
	Özel eğitim	182	427,64				

Tablo 5 incelendiğinde kopya çekme eğilimleri alt boyutunda anlamlı farkın söz konusu olduğu göze çarpmaktadır (χ^2 (sd=5, n=825) =19,575, $p < .05$). Anlamlı farkın güzel sanatlar bölümünde okuyan öğrencilerin kopya çekme eğilimleri ile diğer bölümlerde okuyan öğrencilerin eğilimlerinden kaynaklandığı, bunun yanında özel eğitim bölümünde okuyan öğrencilerle İngilizce, Türkçe ve sınıf öğretmenliği okuyan öğrencilerin puanlamaları meydana getirdiği görülmektedir. Burada dikkat çekici olan özel eğitim ve güzel sanatlar bölümünde

okuyan öğrencilerin kopya çekme eğilimlerinin yüksek oluşudur. Buna sebep olarak da güzel sanatlar bölümündeki öğrencilerinin yetenek sınavıyla bölüme girmeleri ve yetenekleri ile mesleklerini icra edecekleri düşüncelerinden kaynaklandığı söylenebilir. Özel eğitim öğrencilerinin ise olumsuz değerlendirme korkularının diğer öğrencilere göre yüksek oluşu öğrencileri kopyaya iten bir sebep olarak gösterilebilir. Özellikle özel eğitim bölümü öğrencilerinin mesleklerini normal olmayan engelli bireylerin eğitimi ile geçirecekleri gerçeği onların olumsuz değerlendirilme korkularının yükselten bir etken olarak düşünülebilir.

Bir diğer alt boyut olan araştırma ve raporlaştırmada sahtekarlık eğilimi alt boyutunda da anlamlı fark ortaya çıkmıştır (χ^2 (sd=5, n=825) =12,150, $p < .05$). Farkın kaynağına bakıldığında ise matematik ve fen bilimleri alanı öğrencilerinin eğilimleri ile İngilizce ve özel eğitim öğrencilerinin eğilimleri ve özel eğitim öğrencileri ile sınıf öğretmenliği alanında okuyan öğrenciler olduğu görülmektedir. Matematik ve fen bilimleri alanında okuyan öğrencilerin özellikle araştırma ve raporlaştırmada sahtekarlık eğilimi alt boyutunu düşük puanlamaları dikkat çekicidir. Güzel sanatlar öğrencilerinin bu alt boyutu da yüksek puanladıkları göze çarpan bir diğer husustur.

Öğretmen Adaylarının Olumsuz Değerlendirilme Korkuları İle Akademik Sahtekarlık Eğilimlerine Yönelik Görüşleri Arasındaki İlişki

Öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekarlık eğilimleri arasındaki ilişkiye yönelik yapılan korelasyon analizi sonucu Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.

Öğretmen Adaylarının Olumsuz Değerlendirilme Korkuları İle Akademik Sahtekarlık Eğilimleri Arasındaki İlişki Dağılımı.

Değişken	1.	2.	3.	4.	5.
1.Kopya Çekçe Eğilimi	1				
2.Ödev ve Projede Sahtekarlık Eğilimi	-,082*	1			
3.Araştırma ve Raporda Sahtekarlık Eğilimi	,280**	,128**	1		
4.Atıflarda Sahtekarlık Eğilimi	,139**	,173**	,255**	1	
5.Olumsuz Değerlendirilme Korkusu	,076*	,127**	,193**	,057	1

** p< ,01 *p>,05

Tablo 6 incelendiğinde olumsuz değerlendirilme korkusu ölçeği ile akademik sahtekarlık eğilimleri ölçeğinin alt boyutları arasında ilişki dağılımı gösterilmiş olup boyutlar arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişkilerin olduğu görülmektedir. Olumsuz değerlendirme korkusu ölçeği ile akademik sahtekarlık eğilimleri ölçeğinin bütün alt boyutları arasında düşük düzeyde, pozitif yönlü ve anlamlı ilişkiler mevcuttur. Bu ilişkiler incelendiğinde olumsuz değerlendirme korkusu ile en yüksek ilişkinin araştırma ve raporlaştırmada sahtekarlık eğilimi alt boyutu arasında olduğu ($r=,193$, $p<.01$), bunu ödev ve projede sahtekarlık eğilimi alt boyutu ($r=,127$, $p<.01$), kopya çekme eğilimi alt boyutu ($r=,076$, $p<.05$), atıflarda sahtekarlık alt boyutunun ($r=,057$, $p<.05$) izlediği görülmektedir. Bu durumda öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları arttıkça araştırma ve raporlaştırmada, ödev ve projede, kopya çekme eğiliminde ve atıflarda sahtekarlık eğilimlerinin de düşük düzeyde arttığı ya da öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları azaldıkça araştırma ve raporlaştırmada, ödev ve projede, kopya çekme eğiliminde ve atıflarda sahtekarlık eğilimlerinin de düşük düzeyde azaldığı söylenebilir. Buradan hareketle olumsuz değerlendirilme korkusunun öğretmen adaylarını hem araştırma ve raporlaştırmada hem de ödev ve proje hazırlamada sahtekarlığa iten sebeplerden biri olduğu söylenebilir. Seven ve Engin (2008) öğretmen adaylarının kopya çekme nedenleri arasında yüksek not alamama ve dersten kalma kaygısı gibi psikolojik etmenler olduğunu tespit ederken, Eraslan ise (2011) öğretmen adaylarının kendilerini psikolojik olarak güvende hissetmek amacıyla kopya çektiklerini tespit etmiştir.

Sonuçlar ve Öneriler

Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının hem akademik sahtekârlık eğilimleri ($\bar{x}=2,86$) hem de olumsuz değerlendirilme korkuları ($\bar{x}=2,66$) orta düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kişisel değişkenlerden cinsiyet değişkeni akademik sahtekarlık açısından araştırma ve raporlaştırmada anlamlı fark ortaya çıkarmış, erkek öğretmen adaylarının akademik sahtekarlık eğilimlerinin daha fazla olduğu ortaya çıkmıştır. Not ortalaması değişkeni açısından düşük not ortalamasına sahip öğretmen adaylarının, bölüm değişkeni açısından özel eğitim ve güzel sanatlar bölümü öğrencilerinin özellikle kopya çekme ve araştırma raporlaştırmada akademik sahtekarlığa daha meyilli oldukları göze çarpmaktadır. Bu durumun nedeni güzel sanatlar bölümü öğrencilerinin yetenek sınavıyla bölüme girmeleri ve yetenekleri ile ilgili mesleklerini icra edecekleri düşünmeleri olabilir. Özel eğitim bölümü öğrencilerinin ise olumsuz değerlendirme korkularının diğer öğrencilere göre yüksek oluşu, onları kopyaya iten bir sebep olarak düşünülebilir. Öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkuları ile akademik sahtekarlık eğilimleri arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki söz konusudur. Alt boyutlar açısından bakıldığında olumsuz değerlendirilme korkuları ile en yüksek ilişki araştırma ve raporlaştırmada sahtekarlık eğilimi alt boyutundadır.

Sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler şu şekildedir; öğretmen adaylarının hem olumsuz değerlendirilme korkularından sıyrılmış olmaları, hem de akademik sahtekârlık eğilimlerinin olmaması beklenmektedir. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının olumsuz değerlendirilme korkularının ve akademik sahtekârlık eğilimlerinin orta düzeyde olma nedenleri araştırılıp, olumsuz değerlendirilme korkularının üstesinden gelmeleri için çalışmalara yer verilmelidir. Akademik sahtekarlık eğiliminde olan öğrenciler tespit edilerek bu davranışın ardında yatan sebepler araştırılmalı, gerekli tedbirler alınmalı, caydırıcı cezalarla öğrencileri bu davranıştan uzak tutulmalıdır.

Kaynaklar

- Akdağ, M. ve Güneş, H. (2002) Kopya çekme davranışları ve kopya çekmeye ilişkin tutumlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 31, 330-334.
- Bozdoğan, A. ve Öztürk, Ç. (2008). Öğretmen adayları neden kopya çeker?. *İlköğretim Online*, 7 (1), 141-149.
- Colnerud, G. ve Rosander, M. (2009) *Academic dishonesty, ethical norms and learning. Assessment & Evaluation in Higher Education*, 34 (5). 505-517.
- Coşkan C. (2010) *The effects of self-control and social influence on academic dishonesty: An experimental and correlational investigation*. Unpublished master's thesis, Middle East Technical University.
- Çetin, B., Doğan, T. ve Sapmaz, F. (2010) Olumsuz değerlendirilme korkusu ölçeği kısa formunun Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 35 (156), 205-216.
- Demir, M. K. (2011) Öğretmen adaylarının karşılaşmak istemedikleri öğrenci davranışlarının analizi. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 68-84.
- Dilbaz, N. (1997). Sosyal Fobi. *Psikiyatri Dünyası*, 1, 18-24.
- Eminoğlu, E. ve Nartgün, Z. (2009). Üniversite öğrencilerinin akademik sahtekarlık eğilimlerinin ölçülmesine yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Ulusal İnsan Bilimleri Dergisi*, 6 (1). 215-240.
- Eraslan, A. (2011) Matematik öğretmen adayları ve kopya: Hiç çekmedim desem yalan olur!. *Eğitim ve Bilim*, 36, (160), 52-64.
- Ersoy, A. ve Özden, M. (2011). Öğretmen adaylarının ödevlerinde intihal yapmalarında öğretim elemanının rolüne ilişkin görüşleri. *İlköğretim Online*, 10 (2), 608-619.
- Ertürk, S. (1997). *Eğitimde Program Geliştirme*, Ankara: Meteksan AŞ.
- Karasar, N. (2002) *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler* (7. Baskı). Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd. Şti.
- Küçüktepe, S. E. ve Küçüktepe, C. (2012). Tarih öğretmeni adaylarının kopya çekme eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (1), 115-125.
- Küçüktepe, S. E. (2010) A Study on preservice english teachers' self-efficacy perceptions and tendency towards academic dishonesty. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2, 4985-4990.
- Küçüktepe, S. E. (2011). Evaluation of tendency towards academic dishonesty levels of psychological counseling and guidance undergraduate students. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 15, 2722-2727.
- Leary, M. R. (1983). A brief version of the Fear of Negative Evaluation Scale. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 9, 371-376.
- Lin, C., ve Wen, L. (2007) Academic dishonesty in higher education-a nationwide study in Taiwan. *Higher Education*, 54, 85-97.
- Mallon, T. (1989). *Stolen words: Forays into the origins and ravages of plagiarism*. New York: Ticknor and Fields.

- Marsden, H., Carroll, M., ve Neill, J. (2005) Who cheats at university? A self-report study of dishonest academic behaviours in a sample of Australian university students. *Australian Journal of Psychology*, 57 (1), 1-10.
- Maurer, H., Kappe, F., ve Zaka, B. (2006). Plagiarism-A Survey. *Journal of Universal Computer Science*, 12 (8), 1050-1084.
- Park, C. (2004): Rebels without a clause: Towards an institutional framework for dealing with plagiarism by students. *Journal of Further and Higher Education*, 28 (3), 291-306.
- Rapee, R., & Heimberg, R. (1997) A cognitive-behavioral model of anxiety in social phobia. *Behavioral Research and Therapy*, 35 (8), 741-756.
- Seven, M. A. ve Engin, A. O. (2008) Eğitim fakültesi öğrencilerinin kopya çekmeye duydukları ihtiyaç ve kopya çekme sebepleri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (1), 212-136.
- Smith, W. (2005). Pandora's box: Academic perceptions of student plagiarism in writing. *Journal of English for Academic Purposes*, 4, 83-95.
- Sönmez, V. (2005) *Eğitim Felsefesi*. (7. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sübaşı, G. (2007). Üniversite öğrencilerinde sosyal kaygıyı yordayıcı bazı değişkenler. *Eğitim ve Bilim*, 32 (144), 3-15.
- Swift, C. O., & Nonis, S. (1998). When no one is watching: Cheating behaviors on projects and assignments. *Marketing Education Review*, 8, 27-36.
- Topsakal, C. (2011). Eğitim fakültesi öğretmen adaylarının aldıkları disiplin cezaları üzerine bir inceleme. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, 1 (7), 287-316.
- Whitley, B. E., Jr. (1998). Factors associated with cheating among college students. *Research in Higher Education*, 39, 235-274.
- Yangın, S. ve Kahyaoglu, M. (2009) İlköğretim öğretmen adaylarının kopya çekmeye yönelik tutum ve görüşleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (21), 46-55.
- Yıldırım, T., Çırak, Y. ve Konan, N. (2011). Öğretmen adaylarında sosyal kaygı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (1), 85-100.

¹Bu çalışmanın ilk hali, 5-7 Eylül 2013 tarihlerinde Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen 22.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayında bildiri olarak sunulmuştur.

İletişim:

Yunus Emre Ömür

Yıldız Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri

İstanbul, Türkiye

E-posta: yunus.emre.omur@gmail.com